EVROPSKI PARLAMENT

2004 *2009*

Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve

20082187(INI)

28.8.2008

OSNUTEK POROČILA

s predlogom priporočila Evropskega parlamenta Svetu o sklenitvi sporazuma med Evropsko unijo in Avstralijo o obdelavi in posredovanju podatkov iz podatkov iz evidence podatkov o potnikih (PNR) Evropske unije s strani letalskih prevoznikov avstralski carinski službi
(20082187(INI))

Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve

Poročevalec: ....

PR_INI_art114

VSEBINA

Stran

PREDLOG PRIPOROČILA EVROPSKEGA PARLAMENTA SVETU 3

PREDLOG PRIPOROČILA EVROPSKEGA PARLAMENTA SVETU

o sklenitvi sporazuma med Evropsko unijo in Avstralijo o obdelavi in posredovanju podatkov iz evidence podatkov o potnikih (PNR) Evropske unije s strani letalskih prevoznikov avstralski carinski službi
(20082187(INI))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju predloga priporočila Sophie in't Veld v imenu skupine ALDE Svetu o sporazumu med Evropsko unijo in Avstralijo o obdelavi in posredovanju podatkov iz podatkov iz evidence podatkov o potnikih (PNR) Evropske unije s strani letalskih prevoznikov avstralski carinski službi (B6-0383/2008),

– ob upoštevanju členov 2, 6, 24, 29 in 38 Pogodbe o Evropski uniji, ki so pravna podlaga za evropsko območje svobode, varnosti in pravice in za mednarodna pogajanja s tretjimi državami in organizacijami o policijskem in pravosodnem sodelovanju v kazenskih zadevah,

– ob upoštevanju Sklepa Sveta 2008/651/CFSP/PNZ z dne 30. junija 2008 o podpisu sporazuma v imenu Evropske unije med Evropsko unijo in Avstralijo o obdelavi in posredovanju podatkov iz podatkov iz evidence podatkov o potnikih (PNR) Evropske unije s strani letalskih prevoznikov avstralski carinski službi[1], ter ob upoštevanju samega sporazuma,

– ob upoštevanju dejstva, da je skladno s členom 25 Pogodbe o EU ta sporazum sedaj začasno zavezujoč le za tiste države članice, ki niso dale izjave, da morajo ravnati v skladu z lastnimi notranjepravnimi postopki, kot so to storile Belgija, Češka republika, Nemčija, Irska, Latvija, Malta, Nizozemska, Madžarska, Poljska in Finska[2],

– ob upoštevanju dejstva, da bi pravna podlaga, izbrana za zgoraj omenjeni Sklep Sveta, s katerim je bil sklenjen sporazum, namreč člena 38 in 24 Pogodbe o EU (slednji se nanaša na zunanje odnose), zahtevala, da se predsedstvo posvetuje s Parlamentom v zvezi z glavnimi vidiki in temeljnimi odločitvami skupne zunanje in varnostne politike,

– ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij glede vprašanju podatkov PNR[3],

– ob upoštevanju člena 8(2) Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih

[1] UL L 213, 8.8.2008, str. 47.
[2] Nekatere države članice so sprejele posebne izjave, ki so objavljene v zapisniku Sveta in dostopne na naslednjem naslovu: http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/08/st10/st10439.en08.pdf
[3] Resolucije Parlamenta z dne 13. marca 2003 o prenosu osebnih podatkov s strani letalskih družb v primerih čezoceanskih letov (UL C 61 E, 10.3.2004, str. 381), z dne 9. 10. 2003 o prenosu osebnih podatkov s strani letalskih družb v primerih čezoceanskih letov: stanje pogajanj z ZDA (UL C 81 E, 31.3.2004, str. 105), z dne 31. marca 2004 o osnutku odločbe Komisije, ki ugotavlja ustrezno raven zaščite, ki je zagotovljena za osebne podatke, vključene v evidenco imen letalskih potnikov (PNR), ki je bila posredovana Uradu ZDA za carine in zaščito meja (UL C 103 E, 29.4.2004, str. 665), z dne 7. septembra 2006 o pogajanjih za sklenitev sporazuma z Združenimi državami Amerike o uporabi evidence imen letalskih potnikov (PNR**)** in z dne 7. julija 2005 o sporazumu med Evropsko skupnostjo in kanadsko vlado o obdelavi podatkov o letalskih potnikih (API/PNR).

svoboščin ter členov 3(2) in 6 (1) Direktive 2004/82/ES,

– ob upoštevanju osnovnih načel lojalnega sodelovanja med institucijami, na podlagi katerih je treba Parlament v celoti obveščati in se z njim posvetovati, ter ob upoštevanju dejstva, da Komisija oz. Svet sploh nista obvestila Parlamenta o potekajočih pogajanjih, v nasprotju s tem, kar se je dogajalo pri drugih sporazumih, povezanih s PNR, ter celo v prvem krogu pogajanj z Avstralijo v letih 2003 in 2004[1],

– ker bi moral Parlament kljub nepripravljenosti ostalih institucij zavzeti stališče o zadevi, ki vpliva na temeljne pravice državljanov in o kateri trenutno poteka razprava, ali naj se jo uredi z zakonodajo EU,

– ob upoštevanju členov 114(3) in 83(5) ter 94 svojega poslovnika,

– ob upoštevanju poročila Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve (A6-0000/2008),

1. naslovi naslednja priporočila na Svet:

O postopkovnih vidikih

(a) meni, da postopku, ki je bil uporabljen pri sklenitvi sporazuma, primanjkuje demokratične legitimnosti, saj v nobeni fazi ni bilo omembe vrednega demokratičnega pregleda ali odobritve parlamenta; opaža, da Svet rutinsko izbira ta postopek za sklepanje mednarodnih sporazumov, ki vplivajo na temeljne pravice državljanov Evropske unije;

(b) ugotavlja, da se kljub večkratnim zahtevam Parlamenta v nobeni fazi ni obveščalo ali se z njim posvetovalo glede sprejetja mandata, vodenja pogajanj ali sklenitve sporazuma; zato meni, da postopek, ki ga uporablja Svet, ne upošteva člena 24 Pogodbe o EU, pa tudi ne načel o lojalnem sodelovanju;

(c) ugotavlja, da se le v desetih od 27 držav članic zahteva odobritev nacionalnega parlamenta, sprememb pa sploh ni mogoče predlagati; meni, da je ta postopek popolnoma neustrezen in ugotavlja, da bodo prihodnje spremembe pogojev sporazuma izvedene brez odobritve nacionalnega parlamenta;

(d) še dalje dvomi o pravni podlagi, ki jo je Svet izbral za mednarodni sporazum, ki je osredotočen izključno na notranje potrebe neke tretje države po varnosti in nima nobene dodane vrednosti za varnost EU, njenih držav članic ali državljanov EU; zato si pridržuje pravico, da poseže v postopek pred Sodiščem, če bi tretja stran postavila pod vprašaj legitimnost sporazuma;

(e) poziva Svet in Komisijo, da pri sprejemanju mandata za pogajanja in sklenitev morebitnih prihodnjih sporazumov o prenosu osebnih podatkov, zlasti pri najnovejših pogovorih z Južno Korejo o prenosu osebnih podatkov, v celoti vključita Parlament in

[1] Odbor LIBE se je seznanil s temi pogajanji tudi na podlagi mnenja delovne skupine za varstvo podatkov iz člena 29 glede tega vprašanja. Glej:
http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/docs/wpdocs/2004/wp85_en.pdf

nacionalne parlamente;

O področju uporabe in namenu

(f) opaža, da se v celotnem besedilu omenja širok izbor ciljev ter da se drug ob drugem uporabljajo različni termini:

- preprečevanje „terorizma in z njim povezanih kaznivih dejanj in drugih hudih kaznivih dejanj, ki so po naravi mednarodna, vključno z organiziranim kriminalom (uvod),
- „strogo za namen preprečevanja in boja proti“ terorizmu in z njim povezanimi kaznivimi dejanji; hudim kaznivim dejanjem, vključno z organiziranim kriminalom, ki so po naravi mednarodna,
- izogibanju sodnim nalogom ali prijetju zaradi zgoraj navedenih kaznivih dejanj (člen 5(1)(iii)),
- za zaščito javne varnosti ter za namene kazenskega pregona (uvod),
- carina, priseljevanje in kriminal (sklicevanja na zadevne akte v uvodu),
- „tudi v posameznem primeru“, kadar je to potrebno za zaščito ključnih interesov posameznika, na katerega se podatki nanašajo, ali drugih oseb, zlasti, če so ti posamezniki ali druge osebe v življenjski nevarnosti oziroma jim grozi huda poškodba, (člen 5(2)),
- veliko tveganje za javno zdravje (člen 5(2)),
- nadzora in odgovornosti javne uprave, vključno z zahtevami v okviru Zakona o svobodi informiranja iz leta 1982 (Cth), Zakona o Komisiji za človekove pravice in enake možnosti iz leta 1986 (Cth), Zakona o zasebnosti iz leta 1988 (Cth), Zakona o vrhovnem revizorju iz leta 1997 (Cth) ali Zakona o varuhu človekovih pravic iz leta 1976(Cth);

(g) zato meni, da je omejitev namena popolnoma neustrezna ter da je zaradi tega nemogoče ugotoviti, ali so ukrepi upravičeni in sorazmerni; meni, da zaradi naštetih razlogov sporazum ne upošteva standardov EU in mednarodnih standardov o varstvu podatkov, prav tako pa ni skladen s členom 8 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ki zahteva natančno omejitev namena; na podlagi tega ocenjuje, da bi bilo mogoče sporazum pravno izpodbijati;

O varstvu podatkov

(h) odobrava dejstvo, da se bo avstralski Zakon o zasebnosti v celoti uporabljal za državljane EU, je pa zaskrbljen zaradi izjem in izvzetij, zaradi katerih bi lahko bili državljani EU deležni nepopolnega pravnega varstva; meni, da bi moral sporazum poleg avstralskih zakonov o varstvu podatkov v celoti upoštevati tudi in predvsem zakone EU; vztraja, da zgolj upoštevanje sporazuma ne more nadomestiti formalne ugotovitve o primernosti, in da ni dovolj, da imajo zakoni, politike in načela Evropske unije in Avstralije o zaščiti podatkov skupne temelje;

(i) odobrava odločitev, da se skupine podatkov razkrijejo le, če anonimizirane;

(j) glede pravic posameznikov, na katere se podatki nanašajo, sporazum določa, da bo

Avstralija zagotovila sistem, ki bo dostopen posameznikom ne glede na njihovo državljanstvo ali državo prebivališča, da bodo lahko uresničevali svoje pravice; kar se tiče informiranja potnikov bi bilo dobrodošlo, če bi bili na carini pripravljeni informirati javnost o obdelavi podatkov iz PNR;

(k) z razliko od sporazuma EU-ZDA obstaja določba o mehanizmu za reševanje sporov v primeru, da se pojavi spor med državami podpisnicami avstralskega sporazuma, kadar obstaja precejšnja verjetnost kršenja določb sporazuma, pa organi EU za varstvo podatkov lahko uporabijo obstoječa pooblastila in prekinejo prenos podatkov, da bi s tem zavarovali posameznike, katerih osebni podatki se obdelujejo;

(l) odobrava udeležbo organov za varstvo podatkov pri skupnem pregledu, vendar obžaluje, da ni bil trdno določen rok za takšen pregled; poziva Komisijo in Svet, naj zahtevata pregled pred junijem 2010 ter naj ugotovitve tega pregleda predstavita Parlamentu;

(m) glede nadaljnjega posredovanja podatkov odobrava dejstvo, da so možnosti za nadaljnje posredovanje podatkov omejene, zlasti zato, ker nadaljnje posredovanje podatkov poteka za vsak primer posebej, carina pa vodi evidenco o vseh razkritjih;

(n) ugotavlja, da se skladno s členom 2(2) ne sme shraniti nobenih podatkov, v točki 12 priloge pa je omenjeno obdobje hrambe 5, 5 let; čeprav je to obdobje krajše kot v sporazumih z Združenimi državami, Parlament meni, da je nemogoče potrditi sorazmernost obdobja hrambe 5, 5 let, saj nameni hranjenja podatkov potnikov niso dovolj jasno opredeljeni;

(o) glede občutljivih podatkov so pri carini izrecno izjavili, da ne želijo in ne potrebujejo občutljivih podatkov, kar sproža vprašanje, zakaj jih druge jurisdikcije, na primer kanadska in ameriška, potrebujejo, ter daje večja zagotovila, da bodo pri carini dejansko izločili vse občutljive podatke, ki jih bodo morebiti prejeli; dejstvo, da odgovornost upravljavca podatkov za „prečiščenje“ občutljivih podatkov EU nosi prejemnik podatkov, to je carina, je skladno s sprejetimi standardi o varstvu podatkov, kot so tisti, ki jih vsebujeta konvencija Sveta Evrope št. 108 z dne 28. januarja 1981 in direktiva Evropskega parlamenta in Sveta št. 95/46/ES;

(p) vztraja, da je izmenjava diplomatskih not nesprejemljiv način dopolnjevanja seznama služb in agencij, ki lahko dostopajo do podatkov iz PNR;

(q) glede kategorij podatkov, ki se jih posreduje carini, obžaluje, da spadajo zahtevani podatki v iste kategorije podatkov kot tisti v sporazumu z ZDA iz leta 2007 (34 podatkovnih polj je bilo razvrščenih v 19 kategorij podatkov, zaradi česar je nastal vtis, da se je število prenosljivih podatkov bistveno zmanjšalo, vendar to ne drži); tako široka zbirka podatkov ni upravičena in jo je treba šteti za nesorazmerno;

2. vabi države članice in nacionalne parlamente, ki trenutno pregledujejo ta sporazum in/ali sporazum z ZDA (Belgija, Češko republika, Nizozemska, Španija, Madžarska, Poljska), naj upoštevajo zgornja opažanja/priporočila;

3. opozarja Svet, da bi moral biti Parlament v primeru začetka veljavnosti lizbonske pogodbe

primerno udeležen pri pregledu vseh sporazumov o PNR;

o

o o

4. naroči svojemu predsedniku, naj to priporočilo posreduje Svetu in v vednost Komisiji, vladam in parlamentom držav članic ter avstralski vladi in parlamentu.